

Budizam

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 14 | Nivo: VŠPEP

Uvod

Više od trista miliona stanovnika naše planete čine budisti. To stavlja budizam na četvrto mesto najvećih svetskih religija, iza hrišćanstva, islama i hinduizma. Međutim, uticaj budizma je mnogo veći nego što bi se po broju njegovih pristalica moglo zaključiti. Od vremena kada je Sidartha Gautama, poznatiji kao Buda, pre oko 2500 godina prvi put izložio svoju jednostavnu doktrinu, budizam se iz Indije, svoje kolevke, proširio celom Azijom. Od izuzetnog značaja bio je za Indiju, Kinu, Japan, Koreju, Tajland, Tibet i druge azijske zemlje. Danas je budizam većinska religija Japana, Tibeta, Laosa, Mijanmara, Singapura, Šri Lanke, Tajvana, Tajlanda, Kambodže, Butana i Vijetnama. Ako se izuzme zvaničan stav Kine (zbog komunističkog društvenog uređenja te zemlje) da njeno stanovništvo čine ateisti, može se reći da se ipak i izvestan broj Kineza priklanja budističkom verovanju, dok su milioni pod uticajem kulturnih aspekata budizma, mada samu religiju ne ispovedaju.

Budizam nije ograničen samo na Aziju. U prošlom veku on je stekao poštovaoca i u drugim delovima sveta, pre svega Evropi i Sjedinjenim državama, pa je tako većina stanovnika Havaja budističke veroispovesti.

Budističke zemlje su izuzetno kulturno i umetnički bogate. Budin lik se pojavljuje u bezbroj vidova azijske umetnosti, od kolosalnih kipova do nežnih figurina. Prizori iz njegovog života imaju isti značaj u Aziji kao priče o Hristu u umetnosti Zapada.

U daljem izlaganju pokušaću da približim sam pojam budizma kao religije počev od njegovog nastanka, preko razvoja i osnovnih karakteristika do filozofskih i moralnih aspekata Budinog učenja.

Pojam i elementi religije

Postoji mnogo definicija koje pokušavaju da objasne pojam religije. Sama reč religija vodi poreklo od latinske reči religare, što doslovno znači: povezati, svezati. Najjednostavnije rečeno, religija podrazumeva duhovnu povezanost jedne zajednice ljudi i nekog zamišljenog „natprirodnog“ ili „moćnog bića“. To biće se označava kao sveto. Njemu se ljudi iz te zajednice klanjaju, uvažavaju ga, ali i strepe od njega, mole mu se, zahtevaju pomoć i milost. Ona predstavlja jedan od najstarijih oblika društvene svesti, koji na mističan način odražava objektivni svet. „Pomoću religije ljudi u svojoj svesti, pored vidljivog, postojećeg, materijalnog sveta, stvaraju i drugi, nevidljivi, mistični svet u kome postoji 'natprirodno biće', za koje veruju da upravlja njihovim svakodnevnim životom.“

Religija predstavlja celinu sastavljenu od komponenata koje su psihološki povezane jedna s drugom. Prva komponenta je sama zamisao o natprirodnom, onostranom biću. Ona je nastala pod uticajem ljudskih osećanja i mašte, pa se zato razlikovala od slučaja do slučaja. Kod monoteističkih religija način zamišljanja boga je određen crkvenim učenjem u cilju jedinstva verske zajednice. Druga komponenta su subjektivna religijska osećanja. Religijski čovek zamišlja onostrano biće kao svemoćno i prema njemu takvom gaji osećanja straha, zahvalnosti, zavisnosti. On smatra da je to biće nadmoćno nad čovekom i prirodom, da od njega dolaze sreća i nesreća, da ono sve stvara, ali i uništava i zbog toga prema njemu oseća potpunu zavisnost. Treći element religije su rituali, obredi. Oni predstavljaju aktivnu stranu religije. Oni predstavljaju aktivnu stranu religije. U njih spadaju molitve, prinošenje žrtava, ritualni plesovi. Ritualni su radnje koje religijski čovek izvodi da bi došao dodir sa onostranim bićem. Religijski karakter tih radnji ne dolazi od radnji samih posebi, već od stava prema tim radnjama. Isti pokreti mogu biti sveti u jednom kontekstu, a sasvim obični u drugom. Pomoću rituala, vernik pokušava da zadobije naklonost boga, da ublaži njegov gnev ili da ga proslavi i oda mu zahvalnost. Pored toga, obredi i rituali imaju veliku ulogu u povezivanju pojedinaca sa kolektivom. Četvrti element predstavljaju simboli. Religijski simboli su konkretni predmeti, radnje ili reči koji upućuju na apstraktne religijske pojmove i objekte. Oni pomažu vernicima da razumeju svoju veru, omogućuju pojedincu da deli zajedničko verovanje izraženo simbolima, a daju mu slobodu da pronađe u njima značenje samo za sebe. Religija se može odrediti kao skup simbola: crkva kao dom božji, hleb i vino kao telo i krv Isusova... Simboli su i svete knjige, ikone, krst, svete životinje, ali i

osnovni religijski pojmovi – bog je simbol apsolutnog dobra, a đavo zla. Simboli su duboko ugrađeni u život vernika tako da sknavljenje ili napad na simbole izazivaju jaku pobunu kod vernika. Simboli stvaraju žarište vere i ujedinjuju vernike u zajednicu. Peta komponenta religije su religijske organizacije. To su ljudi sa istim verovanjem koji se udružuju u versku grupu, koja, da bi se održača među drugim verskim grupama, dobija organizovani oblik. Ovo se postiže pomoću posebnih verskih funkcionera – sveštenika. Sveštenici su potrebni da bi formulisali versko učenje, preneli ga na mlađe generacije i na nove vernike, da izvode rituale i da organizuju verski život unutar verske grupe.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com